

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

EGYPTSKÁ SVĚTSKÁ ARCHITEKTURA

VY_32_INOVACE_DVK1118

- Autor: Mgr. Jan Souček
- Vznik: 09 / 2012
- Téma: Starověké umění
- Předmět: DVK / 1. ročník
- Anotace: Charakteristika egyptské architektury, obrazová prezentace světské architektury

EGYPTSKÁ ARCHITEKTURA

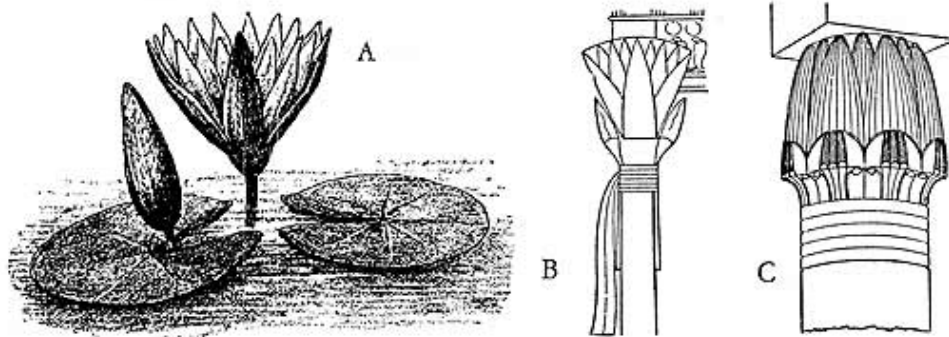

Fig. 68. A, Blue Lotus. B, Lotus Flower Column. C, Lotus Bud Column. (Borchardt)

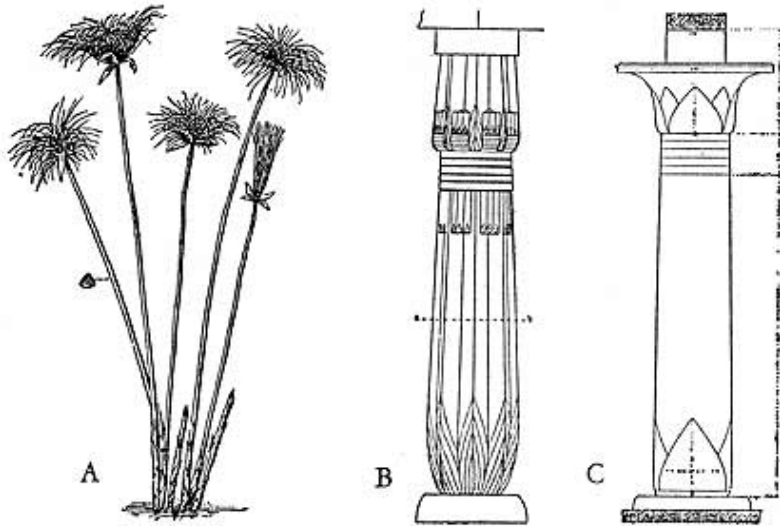

Fig. 69. A, Papyrus. B, Papyrus Cluster Bud Column. C, Papyrus Flower Column. (Borchardt)

ARCHITEKTURA VZNIKÁ
SKLÁDÁNÍM JEDNOTLIVÝCH
ARCHITEKTONICKÝCH ČLÁNKŮ

ZÁKLADNÍ TEKTONICKÝ PRINCIP:
ARCHITRÁV NESENÝ PODPĚROU
– SLOUPEM – PILÍŘEM

SLOUP

MONILITICKÝ NEBO TROJDÍLNÝ

► ČLENĚNÍ SLOUPU

– HLAVICE / DŘÍK / PATKA

ORIGINÁLNÍ TVAROSLOVÍ SLOUPŮ
HLAVICE

PŘÍRODNÍ MOTIV

– LOTOS, PYPYRUS, PALMA...

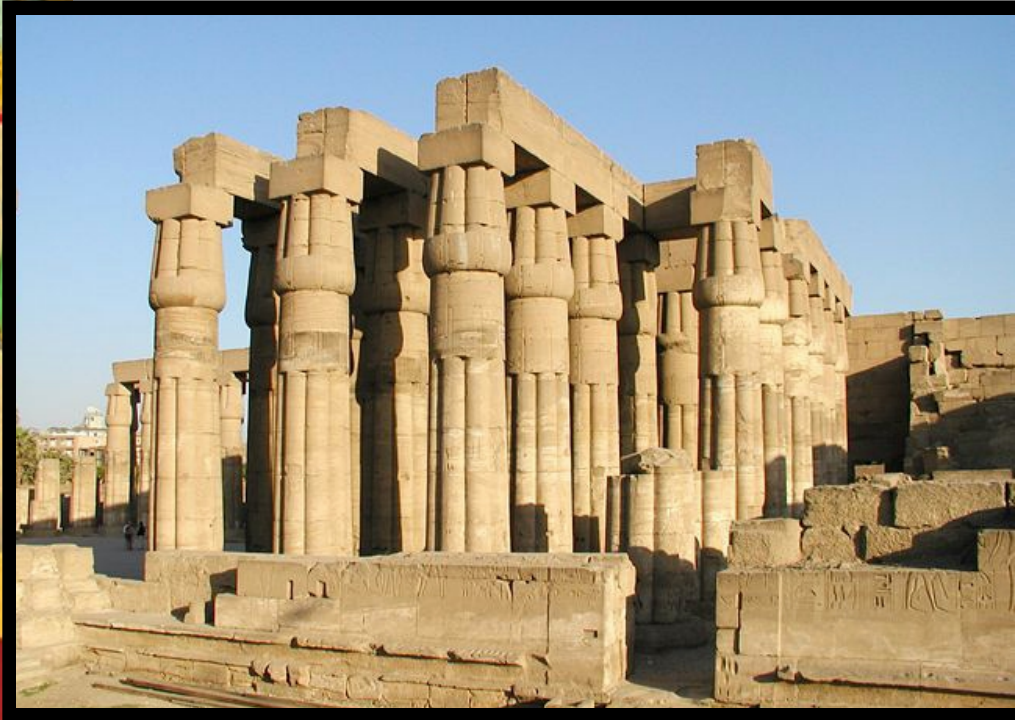
FIGURÁLNÍ MOTIV –

– HLAVA BOHYNĚ HÁTOR

DŘÍK – KRUHOVÝ, ČTVERCOVÝ,
POLYGONÁLNÍ,

- KANELOVANÝ, RELIÉFNÍ MOTIV

SLOUP

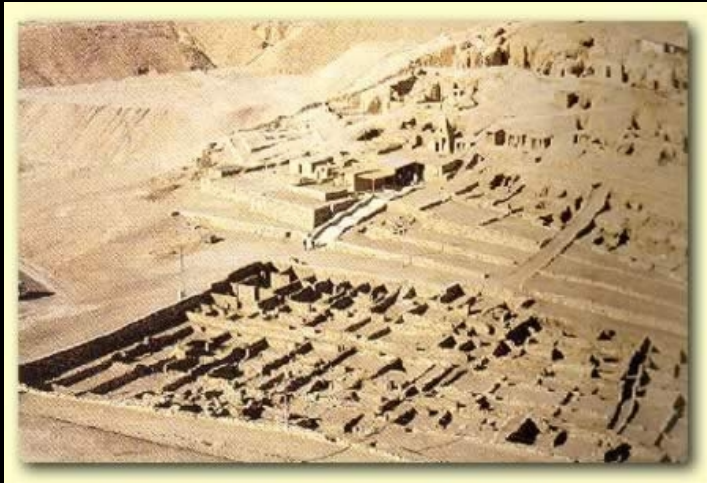
Typy architektury:

- NEJDŮLEŽITĚJŠÍ STAVBY SAKRÁLNÍ
- HROBKY
 - MASTABY, PYRAMIDY, SKALNÍ HROBY
- ZÁDUŠNÍ CHRÁMY A SVATYNĚ

V MENŠINĚ ARCHITEKTURA **PROFÁNNÍ (SVĚTSKÁ)**
- PALÁC, OBYTNÝ DŮM, TECHNICKÁ ARCH.

Světská architektura

Město Kahun

The pyramid of Sesostris II at Lahun adjoins the city of Kahun where the workmen who built the pyramids of Dynasty 12 lived. At the rear of his pyramid are these mastabas which were hewn out of the solid rock.

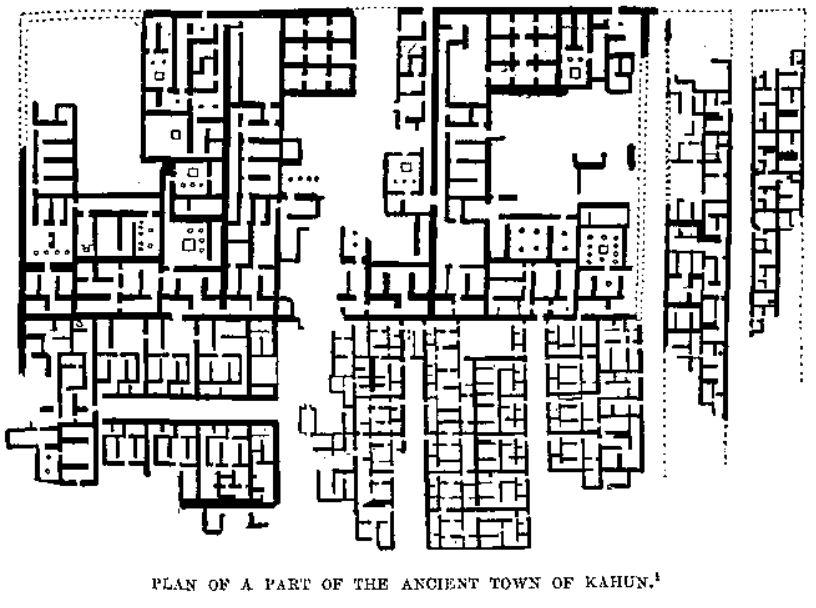

O bydlení ve střední říši se dovídáme z vykopávek u města El-Lahun, nazývaném Kahun ve Fajúmské oblasti.

Bylo to město postavené zejména pro úředníky a pracovníky, kteří zde stavěli královské hrobky. Senwosret II (1868 - 62) je založil pro ty, kteří stavěli jeho pyramidy, a to přetrvalo přes více než století a půl, když ho obsadili pracovníci, kteří stavěli pyramidy i pro jeho nástupce.

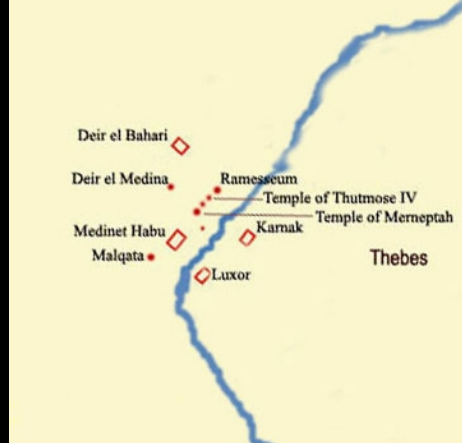
Je to první známé místo, které bylo postaveno podle předem promyšleného plánu. Půdorys města byl obdélníkový a obklopovala ho vnější zeď. V jeho východní části žili lidé, kteří měli na starost dělníky pracující na vzniku královské hrobky. V další části žili mistři, dozorcí a úředníci.

V mnohem menší západní části žili obyčejní dělníci.

PLAN OF A PART OF THE ANCIENT TOWN OF KAHUN.¹

Světská architektura

Der El- Medína

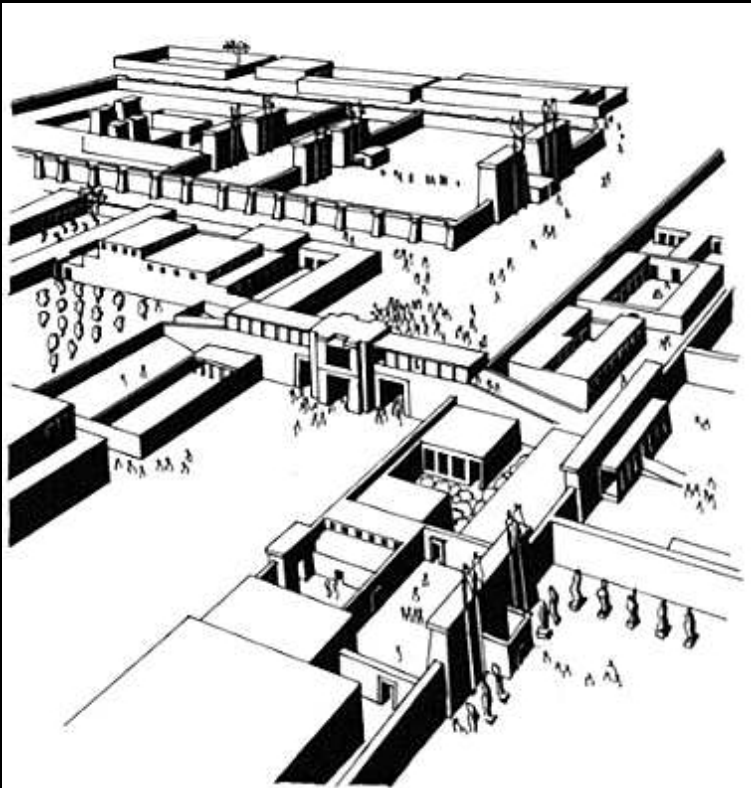

•Dér el-Medína je současné označení archeologické lokality v **Egyptě** asi 900 km jižně od Káhiry na západním břehu Nilu v okruhu **staroegyptského** města **Vesetu**. V době **Nové říše** se zde nacházelo **Thutmosem I.** založené privilegované sídliště dělníků a jejich rodin pracujících na královských hrobkách v Údolí králů a Údolí královen.

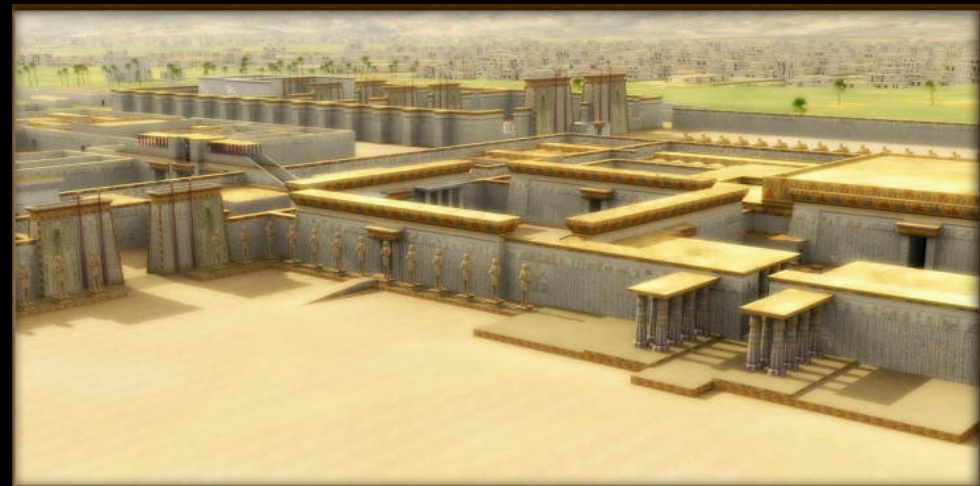
•Výzkum lokality prováděl v letech 1917–1947 Francouzský ústav orientální archeologie; významným způsobem se na něm podílel také český egyptolog Jaroslav Černý

Světská architektura

Město El - Amárna

•Město vzniklo za vlády Amenhotepa IV. Tento faraon se pokusil o **náboženskou reformu**, která jej však přežila jen o několik málo let. Odklonil se od **původních bohů** a vyzdvihl do té doby bezvýznamného boha **Atona** a povýšil ho do nejvyšších božských kruhů. Zřekl se svého jména po otci (které znamenalo „**Amon je spokojen**“) a přijal jméno **Achnaton** („Milý Atonovi“ někdy také „Prospěšný/sloužící Atonovi“). V téže době zakázal Amonův kult a jeho majetek zabavil, ostatní egyptské bohy tento osud potkal nedlouho po té.

•Protože každé egyptské město mělo za patrona nějakého boha, kterému pak toto město svým způsobem náleželo, rozhodl se panovník, že svému bohu postaví nové město (čisté a nezkažené starými bohy), které pojmenoval **Achetaton** („Atonův obzor“) a ze kterého pak po zbytek svého života vládl.

•Po Achnatonově smrti na trůn nastoupil jen velmi krátce vládnoucí **Smenchkaré** a po něm nastoupil na trůn jeho syn Tutanchaton. Ten již po třech letech se přesunul i s dvorem z Achetatonu zpět do **Vésetu** a změnil si i jméno na **Tutanchemon** („Živý obraz Amonův“).

ACHETATON

- Amenhotep IV. - Achnaton nechal vybudovat nové hlavní město severovýchodně od Théb na lokalitě el-Amarna. Město mělo sice pouze jepičí život, ale faraon mu věnoval zvláštní pozornost.
- Achnaton se rozhodl toto město vybudovat na východním břehu Nilu v rozsáhlém přírodním amfiteátru. Z východní strany ho ohraničoval masiv, jehož severní i jižní konec obloukem směřovali téměř až k řece. Území města nechal vymezit celkem čtrnácti hraničními stélami a na ně nechal vyrýt hlavní zásady nového kultu boha Atona.
- Achnaton osobně spolu se svými architekty navrhl půdorys města a určil, kde se bude nacházet jeho palác, jeho hrobka, hrob jeho "úctyhodné královské manželky" Nefertiti a hrob jeho dcery Meritaton. Svůj palác umístil podél hlavní třídy, ale do dnešních dnů se zachovaly pouze jeho základy. V paláci se konaly obřadů, ale byl také domovem jeho rodiny. Palác byl dlouhý 270 metrů a vstupovalo se do něj přes nádvoří, jehož stěny měřily 170 metrů a byly obklopeny sochami z křemence a žuly. Tyto sochy představovaly faraona a jeho manželku Nefertiti.

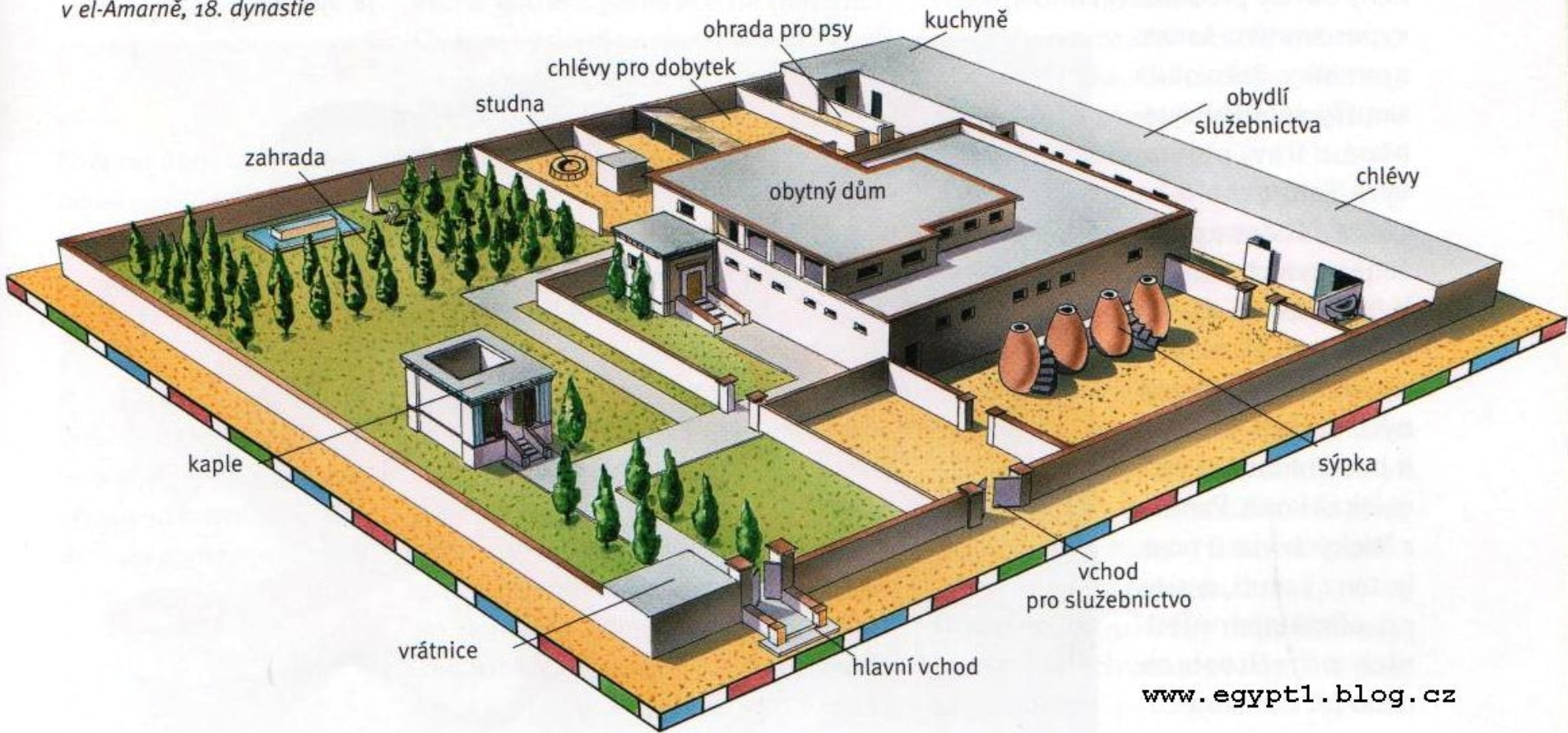
Za oficiální částí paláce se nacházela obrovitá budova tvořená několika sloupovými síněmi. Jedna z nich (bezpochyby se jednalo o korunovační síň) byla podepřena 544 pilíři obdélníkového půdorysu, které nesly strop. Ten byl natřen žlutou barvou, která symbolizovala věčný život a Slunce.

Faraonova soukromá rezidence byla vystavěna podle vzoru amarnských hodnostářů. Z oficiálního paláce vstupoval faraon se svou ženou do své soukromé rezidence po mostě, který se klenul nad hlavní ulicí a který mírným sklonem klesal ke královským komnatám. Na konci se mostu sestoupil do rozsáhlé zahrady s množstvím stromů, květin, jezírek a fontán.

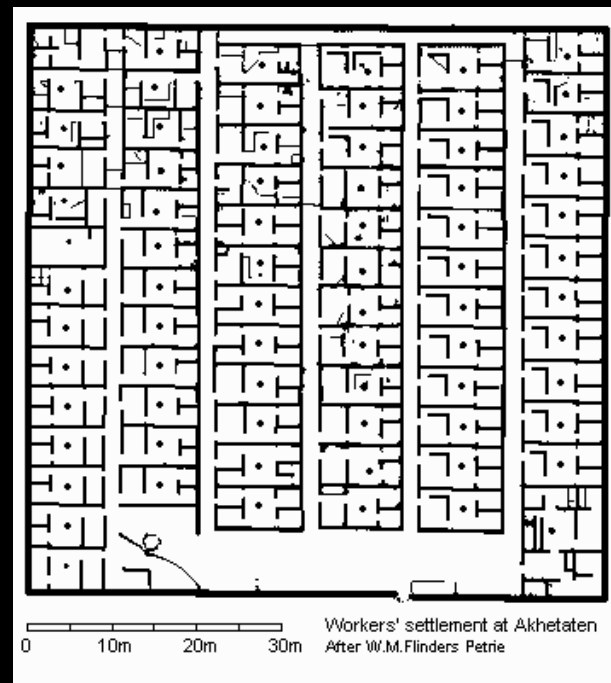
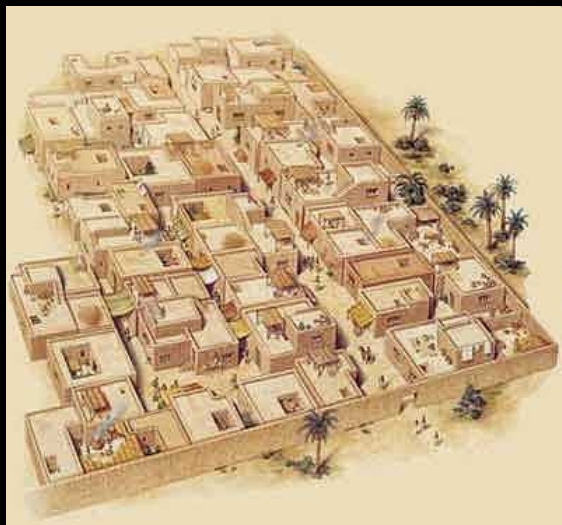
Domovy dvořanů a různých královských hodnostářů byly vystavěny podle stejného vzoru. Některé ale svou bohatou výzdobou a rozměry vynikaly nad ostatní. To byl příklad Thutmose - hlavního královského sochaře - nebo vezíra Nachta. Jeho dům se rozkládal na ploše více než 880 m².

Rekonstrukce velké usedlosti
v el-Amarně, 18. dynastie

El – Amárna obydlí dělníků

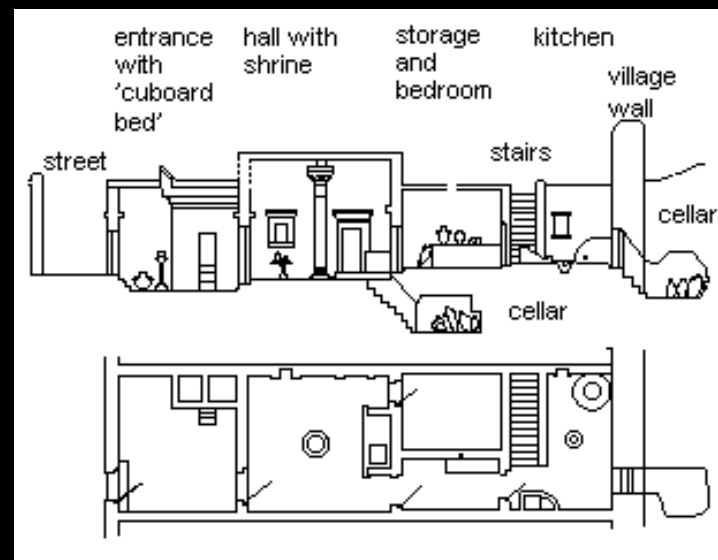
• Na východ od města, mezi kopci, leží vesnice konstruován pro ty pracovníky, kteří stavěli skalní hrobky pro šlechtice v Akhet-Aten.

• Tyto domy, dohromady asi 80, byly mnohem jednodušší, než domy a vily ve městě. Stěny byly tenčí, nebyly malované, a keramické, které zde byly nalezeny, byly jednoduché a pro každodenní použití.

• Podobají se domům u města Kahun.

• Celá vesnice byla obklopena zdí, která ji rozdělovala na dvě nestejně velké části. Všechny domy, s výjimkou jednoho, který byl větší, byly stejné velikosti a půdorysu. Měří asi 5 metrů na šířku a 10 metrů na délku.

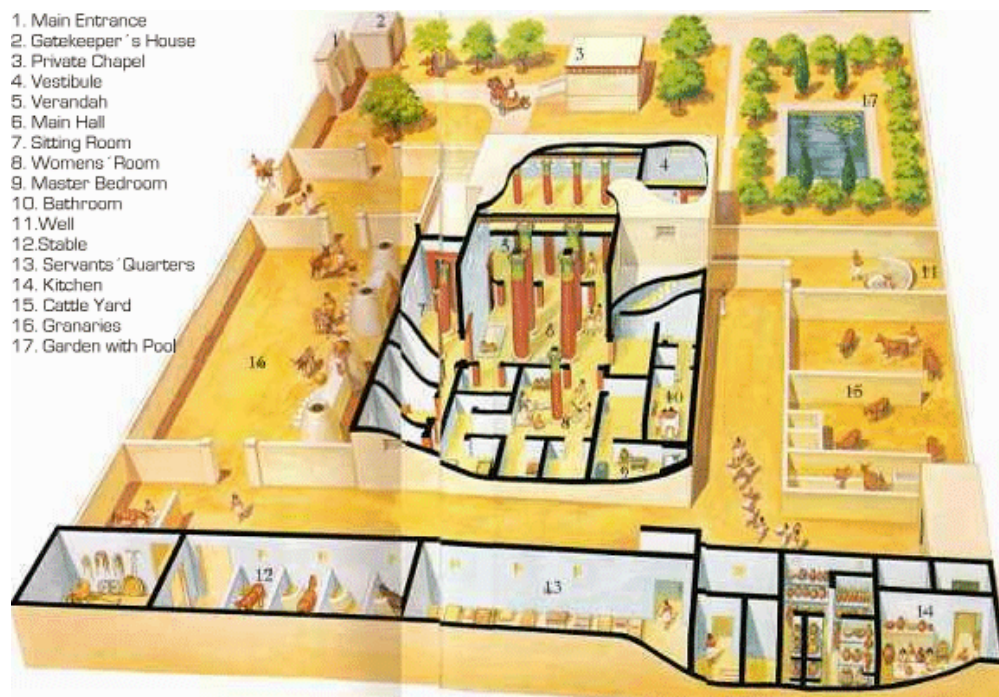
• V přízemí byla rozdělena do čtyř místností, byla tam předsíň vedoucí do obývacího pokoje, který měl pilíř podpírající střechu v jeho středu. Za obývacími pokoji byly dvě malé místnosti a kuchyně. Střechy byly ploché, s lodžii nebo se slunečním stínidlem z rákosových rohoží. Schodiště nebyly postaveny mimo dům, ale byly uvnitř ve vstupní hale nebo v kuchyni.

Světská architektura

•Typické šlechtické obydlí z období nové říše

Zdroje:

PIOJAN, José. *Dějiny umění 1*, 1. vyd. Praha: Odeon, 1977. ISBN: 80-7176-765-4
kol. *Ilustrované dějiny světa - Úsvit civilizací*, 2. vyd. Bratislava: Gemini, 1993. ISBN: 80-7161-016-X
kol. *Encyklopedie starověkého světa*, 1. vyd. Praha: Perfekt, 2004. ISBN: 80-8046-269-0
AUGUSTA, Pavel. a HONZÁK, František. *Jak se žilo ve starověku*, 1. vyd. Praha: Albatros, 1989
VERNER, Miroslav; BAREŠ, Ladislav; VACHALA, Břetislav. *Encyklopedie starověkého Egypta*.
Praha: Libri, 2007. 528 s. ISBN 978-80-7277-306-0.

Internetové zdroje:

<http://cs.wikipedia.org>

<http://commons.wikimedia.org/>

http://cs.wikipedia.org/wiki/D%C4%9Bjiny_Egypta

http://cs.wikipedia.org/wiki/Starov%C4%9Bk%C3%BD_Egypt

http://cs.wikipedia.org/wiki/Port%C3%A1l:Starov%C4%9Bk%C3%BD_Egypt

http://cs.wikipedia.org/wiki/Egyptsk%C3%A9_n%C3%A1bo%C5%BEnstv%C3%AD

<http://www.starovekyegypt.net/>

<http://www.abchistory.cz/egypska-rise.htm>

http://www.bradshawfoundation.com/pyramids_of_egypt/index.php

<http://www.eyelid.co.uk/pyr-temp.htm>

<http://www.philae.nu/akhet/Housing2.html>

<http://www.historyonthenet.com/Egyptians/housing.htm>

<http://sourcedocs.tc2.ca/uploads/images/Gallery/Picture%20Sets/Ancient%20Egypt/Daily%20life/middleclasshouse.jpg>

<http://www.egypt1.blog.cz>

<http://www.walltor.com/wallpapers/egyptian-architecture>

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Amarna_centre19.jpg?uselang=cs

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Amarna_centre11.jpg?uselang=cs

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Amarna_centre10.jpg?uselang=cs